በጥላቸው የገዙ!

ከሚሊዮን ዘአማኑኤል

የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ብድር

የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ብድር 5 ቢሊዩን 490 ሚሊዩን ዩኤስ ዶላር ዕዳ ያለበት ድርጅት መሆኑ በጥናት ተረጋገጠ ዝርዝር ማስረጃው በትእግስት ያንብቡት!!!የሃገራችንን የኢኮኖሚ ሁኔታ ሳናውቅ ፖለቲካውን መቃኘት አይቻልም!!! የኢትዮጵያን ምጣኔ ኃብት፣የግብርና፣ኢንደስትሪና የአገልግሎት ዘርፎች ያሉበትን ኃላቀር እድገት እናጥና፣ እንመራመር፣ለማወቅም እንወያይ ዘመኑ የመረጃ በመሆኑ ያለ ስታስቲካል መረጃ አናውጋ። የሃገራችን ጠበብት ኢኮኖሚስቶች ህዝቡን የማሳወቅ ታሪካዊ ግዴታ አለብን!!! በሃገራችን ቋንቋዎች ቢሆን ይመረጣል።

የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን (Ethiopian Electric Power Corporation (EEPCo) አሁን የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል በመባል ይታወቃል። ሃገረ-ኢትዮጵያ በአፍሪካ ቀንድ የምትገኝ ወደብ አልባ ምድር ስትሆን የ1.1 ሚሊዩን ካሬ ኪሎ ሜትር የቆዳ ስፋት ሲኖራት የፈረንሳይና ስፔን ስፋት ያላት ሃገር ናት። ሃገረ-ኢትዮጵያ በአጠቃላይ 91.7 ሚሊዩን (በ2012 እኤአ) የህዝብ ቁጥር ሲኖራት ከዚህ ህዝብ ውስጥ 17 በመቶ የሚሆነው ህዝብ በከተማ ውስጥ ሲኖሩ፣ ቀሪው 83 በመቶ በገጠር የሚኖር ህዝብ ናቸው። የኢትዮጵያ ህዝብ የነፍስ ወከፍ ገቢ ዩኤስ ዶላር 370 ሲሆን በአህጉሩ እሚገኙ ሃገራት አማካኝ የነፍስ ወከፍ ገቢ 1,257 ዩኤስ ዶለር ነው። ይህም ገቢ ከዓለም ዝቅተኛ የነፍስ ወከፍ ገቢ ካላቸው አስር ሃገራት አንዶ ናት። የኢትዩጵያ መንግስት በነደፈው የአምስት ዓመት የእድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ Growth and Transformation Plan (GTP) 2010/11-2014/15 በኢነርጂና ኃይል ዘርፍ ከፍተኛ የመዋለ-ንዋይ በማፍሰስ የኢነርጂና ኃይል መሠረተ-ልማት በመዘርጋት ላይ ይገኛል።

በ2013 እኤአ የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን (Ethiopian Electric Power Corporation (EEPCo) ድርጅተዊ አወቃቀሩን በመለወጥ ኮርፖሬሽኑ ለሁለት ተከፍሎል። በዚህም መሠረት የኢትዩጵያ ኤሌትሪክ ኃይል Ethiopian Electric Power (EEP) እና የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ አገልግሎት Ethiopian Electric Utility (EEU) በመባል ተዋቅሮል። እንዲሁም የኢትዮጵያ መንግስት ከህንድ ፓወር ግሪድ ኮርፖሬሽን ጋር የኤሌትሪክ አስተዳደር ኮንትራት ለሁለት ዓመት ተኩል ተፈራርመዋል። የመንግስት የእድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ ሁኔታውን ያላገናዘበ እቅድ መሠረተ በኢነርጂ ዘርፍ 11 በመቶ ከብሄራዊ ዓመታዊ ጠቅላላ ምርት (ዓመታዊ አጠቃላይ የሃገር ውስጥ ምርት) እንዲይዝ በማድረግና፣ የኤሌትሪክ የሃገር ውስጥ ፍላጎትን 25 በመቶ ለማሳደግ የታቀደ ነበር።በ2015 እኤአ በሃገሪቱ ከተማና ገጠረ ውስጥ የኤሌትሪክ ኃይል ሥርጭትን 75 በመቶ በማዳረስ የኤሌትሪክ ኃይል አገልግሎትን ለአራት ሚሊዩን ሕዝብ ለማዳረስ የታቀደ ነበር። ኢትዩጵያ በኢነርጂና ኃይል ዘርፍ ባላት የታዳሽ ኢነርጂ ቴክኖሎጂዎች ተፈጥሮዊ ፀጋ የኤልክትሪክ ኃይል ማመንጨት ከውሃ ሃብት 45000 ሜጋ ዋት፣ጂኦ ተርማል 5000 ሜጋ ዋት፣ከንፋስ ኃይል 5000 ሜጋ ዋትና ከፀሃይ ኃይል ከፍተኛ የሆነ ዕምቅ ሃይል አላት። በአሁኑ ግዜ ሃገሪቱ 97 በመቶ የኤሌትሪክ ኃይል ዘርፍ ከዝናም ውሃ ከሚገኝ፣ማለትም ከውሃ ግፊት ከሚፈጠር የኤሌትሪክ ኃይል በማመንጨት እንደሆነ ይታወቃል። በአገሪቱ ከ2000ሜጋዋት በላይ የኤልክትሪክ ኃይል አቅርቦት ቢኖርም፣በአሁኑ ግዜ በየአመቱ የኃይል አቅርቦት ከ32 በመቶ በላይ እያደገ ነው።ይህ የሚያሳየን አቅርቦቱና ፍላጎቱ በጣም የተራራቀ መሆኑን ነው።

በአፕሪል 2014እኤአ፣እንደ ዓለም ባንክ ዶሴ፣ሪፖርት ቁጥር 83994-ኢቲ ዓለም ዓቀፍ የልማት ማህበር ዕቅድ ጥናታዊ ፁሁፍ (Document of The World Bank, **FOR OFFICIAL USE ONLY,** Report No: 83994-ET INTERNATIONAL DEVELOPMENT ASSOCIATION PROJECT APPRAISAL DOCUMENT April 4, 2014 Africa Energy (AFTG1) Africa Region)

በአለፉት አምስት አመታት ውስጥ የኤሌትሪክ ኃይል ዘርፍ የሥራ አፈፃፀምና ወጭው፣ ከገቢው በጣም ከፍተኛ ነበር። ለዚህም ዋና ምክንያቱ የኤሌትሪክ ኃይል የማመንጫ ወጭ ከፍተኛ መሆን ይጠቀሳል። የኤሌትሪክ ኃይል የማመንጫ ወጭ በ2008 እኤአ 73 በመቶ የነበረ ሲሆን፣ በ2009 እኤአ 72 በመቶ በ2010 እኤአ 48 በመቶ መሆኑን ልብ ሊሉ ይገባል። ለዚህ ወጭ መጨመር ዋና ዋና ምክንያቶች ውስጥም፦

(ሀ) በሃገሪቱ የኤሌትሪክ ኃይል የማመንጫ ዕቅድ፣ የተከዜ 300 ሜጋ ዋት፣የግልገል ጊቤ ሁለት 420 ሜጋ ዋትና የበለስ 460 ሜጋዋት የሀይድሮ ኤሌትሪክ ፓወር (ኀይለ ማዩ ኮረንቲ) ግንባታ የብዙ ወራቶች የሥራ መጓተት በሆላም በ2011እኤአ መዋዋል።

(ለ) በሃገሪቱ ለሁለት አመታት ዝቅተኛ የዝናም እጥረተ መከሰት ኀይለ ማዩ ኮረንቲ ምርት አናሳ በማድረጉ ካለው ጋር ሲነፃፀር

(ሐ)የኤሌትሪክ ኃይል ዘርፍ የነዳጅ ፍጆታ ወጭ ኪራይ መጨመር መንስኤ የኮረንቲ ምርት ወጭ በመጨመሩ ምክንያት

(መ) በዓለም ዓቀፍ ንግድ የነዳጅ ዋጋ መጨመር መንስኤ የሃገሪቱ የኤሌትሪክ አገልግሎት ዘርፍ የካቲታል ወጭ ግዥ የማሽነሪዎች፣ጀነሬተሮች፣ወዘተ የውጭ ምንዛሪ መጨመርና እንዲሁም የኢትዩጵያ ብር የመግዛት አቅም ከዶለር ጋር ሲወዳደር መቀነሱ ዋና ዋና ምክንያቶች ናቸው።

በዚህም ምክንያት የኤሌትሪክ ኃይል አገልግሎት ዘርፍ ኃይል የማመንጨት ችግር ጋር በተያያዘ የሥራ አፈፃፀም ወጭው ከተጠበቀው በላይ ከፍተኛ ሊሆን ችሎል፡፡ የኤሌትሪክ አገልግሎት ዘርፍ ለኪሳራ ተዳርጎል፡፡ በ2012 እኤአ በየአሀድ የኤሌትሪክ ማመንጭት ወጭ (per unit generation costs) ከፍተኛ የሀይድሮ ኤሌትሪክ ፓወር አጠቃቀም የተነሳ ዩኤስ ዶለር 0.02/ኪሎዋት በሰዓት እንደነበር ከ2006 እስከ 2012 እኤአ የኤሌትሪክ ማመንጭት ወጭ ከሠንጠረዡ መመልከት ይቻላል፡፡

As a result of these predominately generation related issues, the sector's operating expenses during this period were much higher than anticipated and the sector suffered operating losses during this period. However, as of FY2012, the per unit generation costs, due to heavy hydropower usage, were very moderate and stood at below US$ 0.02/kWh. Table below summarizes the generation related costs over 2006-2012.

Historical Generation Costs ታሪካዊ የኤሌትሪክ ኃይል ማመንጫ ወጭ

Year አመት	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Total Cost of Sales (US$ million) አጠቃላይ ወጭ ከሽያጭ (በዩኤስኤ ሚሊዩን ዶለር)	38	39	63	91	109	29	27
Generation Cost (US$ million) የማመንጫ ኃይል ወጭ (በዩኤስኤ ሚሊዩን ዶለር)	5	7	21	59	86	21	21
Growth Rate (Year to Year) አመታዊ እድገት		5%	75%	75%	48%	-76%	-2%
Per Unit Generation Cost (US$ / kWh) በየአሀድ የኤሌትሪክ ማመንጫ ወጭ (በዩኤስኤ ዶለር/ኪሎዋት በሰዓት)	0.002	0.002	0.007	0.019	0.026	0.019	0.019
Hydropower ኀይለ ማዩ(ውሃ) ኮረንቲ							
Hydro Generation Cost (US$ million) ኀይለ ውሃ ኮረንቲ የማመንጫ ወጭ (በዩኤስኤ ሚሊዩን ዶለር)	4	5	9	12	12	18	19
Growth Rate (Year to Year) አመታዊ እድገት		28%	83%	40%	-4%	51%	6%
Generation Amount(GWh) የማመንጨት ኃይል መጠን (ጊጋ ዋት በሰዓት)	2,371	2,765	2,830	2,769	2,890	4,168	4,558
Thermal (Diesel) ከነዳጅ ሀይል							
Diesel Generation Cost (US$ million) የነዳጅ ሀይል ወጭ (በዩኤስኤ ሚሊዩን ዶለር)	1	2	12	46	74	2	2
Growth Rate (Year to Year) አመታዊ እድገት		57%	457%	267%	62%	-97%	-97%
Generation Amount(GWh) የማመንጨት ኃይል መጠን(ጊጋ ዋት በሰዓት)	37	34	136	351	355	30	10
Geothermal የእንፋሎት ሀይል							
Geothermal Generation Cost (US$ million) የእንፋሎት ሀይል የማመንጨት ወጭ(በዩኤስኤ ሚሊዩንዶለር)		0	0	1	1	0	0
Growth Rate (Year to Year) አመታዊ እድገት					6%	1%	1%
Generation Amount(GWh) የማመንጨት ኃይል መጠን (ጊጋ ዋት በሰዓት)	0	0	0	12	19	20	20

የኢትዬጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን የኤሌትሪክ ኃይል ዘርፍ የሥራ ወጭው እድገት በግምት 2 በመቶ በዩኤስኤ 100 ሚሊዩን ዶለር በአመት ከ2012 እስከ 2016 ይሆናል፡፡ ከ2017 እስከ 2020እኤአ የኤሌትሪክ ኃይል ዘርፍ የሥራ ወጭው 150 ሚሊዩን ዶለር በአመት በአማካኝ እንደሚሆን አጥኝዎች ያመላክታሉ፡፡

Overall, it is estimated that EEPCo's operating expenses would grow at approximately 2% to US$ 100 million a year (on average) in FY2012-16 growing to US$ 150 million in FY2017-20.

የኢትዬጵያ ኤሌትሪክ ኃይል አገልግሎት ዘርፍ የኤሌትሪክ ኃይል ማመንጫ የመዋለ-ንዋይ መርሃግብር ለኃይል ማመንጫ፣ስርጭትና ማከፋፈያ፣ ማስፋፍያ፣ ዘርፉን ዘመናዊ ለማድረግና ለሌሎች ተመሳሳይ ፕሮጀክቶች ስራዎች ከፍተኛ የገንዘብ ወጭ አሁንና ወደፊት ያስፈልጋል፡፡

የኢትዬጵያ መንግስት በነደፈው የአምስት ዓመት የእድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ 2010/11-2014/15 በኢነርጂና ኃይል ዘርፍ ፕሮጀክቶች የመሠረተ ልማት ዝርጋታ ግንባታ የ11 ቢሊዩን ዩኤስ ዶለር መዋእለ-ንዋይ ያስፈልጋል፡፡ የገንዘቡ ምንጭም ከኢትዬጵያ መንግስት፣ከደንበኞች ክፍያና ከአዲስ የብድር ምንጮች ነው፡፡ ከጋርዩሽና ከሁለትዩሽ የብድር ስምምነቶች፣ከዓለም ዓቀፍ የእርዳታና ብድር ኤጀንሲዎች፣የንግድ ባንኮች እንዲሁም በአገር ውስጥና የባህር ማዶ ዲያስፖራ ቦንድ ግዥዎች ዋንኛዎቹ የብድር ምንጮች ናቸው፡፡

ከአጠቃላይ ኢንቨስትመንት መርሃግብር የ5 ቢሊዩን ዩኤስ ዶለር መዋእለ- ንዋይ የተገኘ ሲሆን ተጨማሪው ከ4 እስከ 5 ቢሊዩን ዩኤስ ዶለር እስከ 2015 እኤአ ሊሰባሰብ እንደሚችል ይገመታል፡፡ በአሁኑ ግዜ የኢትዬጵያ ኤሌትሪክ ኃይል የውጭ ብድር እስከ 6 ቢሊዩን ዩኤስ ዶለር ለኤሌትሪክ ኢነርጂና ኃይል አገልግሎት ዘርፍ ለኤሌትሪክ ኃይል ማመንጫ እንደተበደረ ከባንክ የብድር መዝገብ በሚቀጥለው ሠንጠረዥ በዝርዝር ይቀርባል፡፡

Investment Program and Financing Expenses:

30. As the sector ramps up its investment in generation, transmission and distribution, access expansion, sector modernization and other related projects, there is an associated large investment program which can have significant current and future financial implications.

31.Overall, GoE's GTP related sector investments call for **US$ 11 billion** worth of new projects. The financing plan for these public sector projects includes a mix of funding sources, part of it coming from GoE's self-financing and customer contributions, but most of it coming from new loans. Borrowing is sought from multilateral and bilateral partners, international donor agencies, commercial banks as well as domestic and Diaspora bonds issued directly by the sector. It is important to note that as of now, there is no private financing included in the investments.

32.Of the total investment program, over **US$ 5 billion** has already been raised and the expectation is that an additional US$ 4-5 billion will be raised and invested in the remainder of the GTP period (through FY2015) with the remainder to the program investments coming before the end of the decade (FY2020).

33.The current loan portfolio (US$ 6 billion) which sits on the sector's balance sheets can be summarized in the following categories (table below):

Figure 7.13: The Sector's Current Estimated Loan Portfolio የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል፣ኤሌትሪክ ኃይል ዘርፍ የውጭ ብድር

Borrowing Source የብድር ምንጭ	***Loan Amount US$ million*** የዕዳ መጠን(ዩኤስ ዶለር በሚሊዩን)	***Repayment Period Years*** የክፍያ ዘመን በአመት	***Grace Period years*** የእፎይታ ግዜ	***Interest Rate %*** የወለድ መጠን በመቶኛ
IFIs/ Government on Lending	1,250	20	5	5.00%
Commercial Banks	1,000	10	3	6.00%
Bonds	3,000	7	0	5.00%
Supplier's Credits	240	4	1	5.00%
Total Current estimate	5,490		(averages of categories used)	

በአጠቃላይ የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል 5 ቢሊዩን 490 ሚሊዩን ዩኤስ ዶላር ብድር እንዳለበት ጥናቱ በዝርዝር ያሳያል፡፡ (ሀ) የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል1.2 ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር ከኢትዮጵያ መንግስት የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር IFIs/Government to Sector Institutions on-lending የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ሹማምንት ጋር ከተለያዩ ዓለም ዓቀፍ የገንዘብ ተቆማቶች መኃል (*የዓለም ባንክ ዓለም ዓቀፍ ልማት ትብብር(* International Development Association (IDA)፣ የአፍሪካ የልማት ባንክ African Development Bank(AfDB)፣ የአውሮፓ ኢንቨስትመንት ባንክ European Investment Bank (EIB) etc.) ኮንሴሽናል ብድር (Concessionary loans) ለኤሌትሪክ አገልግሎት ዘርፉ አበድረዋል፡፡ኮንሴሽናል ብድር ዋንኛ ገፅታዎች አንደኛ ብድሩ የመካከለኛና የረጅም ግዜ ብድሮችን ሲያካትት፣ የብድሩ ግዜ ለሃያ ዓመታት መሆኑ፡፡ ሁለተኛ የብድሩ የእፎይታ ግዜ (grace period) አምስት ዓመታት መሆኑና፡፡ በእፎይታ ግዜት ተበዳሪው መንግስት ወለዱን ብቻ እንጂ ዋናውን ገንዘብ (principal) መክፈል አይችልም፡፡ ሦስተኛ ተበዳሪዉ መንግስት የተበደረውን ገንዘብ በአነስተኛ ወለድ ከ3 እስከ 6 በመቶ ጨምሮ የመክፈል ግዴታ ይጠበቅበታል፡፡

(ለ) የኢትዩጵያ ኤሌትሪክ ኃይል 1.0 ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር ከተለያዩ የንግድ ባንኮች ብድር ተበድሮል፡፡ ከነዚህም ውስጥ የቻይናና የህንድ የንግድ ባንኮች ለትላልቅ ፕሮጀክቶች የሀይድሮ ኤሌትሪክ ፓወር መሠረተ ልማት ዝርጋታና ግንባታ የሚውል ብድር ተበድረዋል፡፡ የንግድ ባንክ ብድር (Commercial Banks loans) ዋንኛ ገፅታዎች አንደኛ የብድሩ ግዜ ለአስር ዓመታት መሆኑ፡፡ ሁለተኛ የብድሩ የእፎይታ ግዜ ሦስት ዓመታት ነው፡፡ በእፎይታ ግዜት ተበዳሪው መንግስት ወለዱን ብቻ እንጂ ዋናውን ገንዘብ መክፈል አይችልም፡፡ ሦስተኛ ተበዳሪዉ መንግስት የተበደረውን ገንዘብ በአነስተኛ ወለድ 6 በመቶ ጨምሮ የመክፈል ግዴታ ይጠበቅበታል፡፡

(ሐ) የኢትዩጵያ ኤሌትሪክ ኃይል 3 ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር የቦንድ ብድር Bonds ከሃገር ውስጥና ከባህር ማዶ ዲያስፖራ፣ከመንግስታዊና የግል ዘርፎች ቦንድ በመሸጥ ላይ ይገኛሉ፡፡ የቦንድ ብድር (Bonds loans) ዋንኛ ገፅታዎች አንደኛ የብድሩ ግዜ ለሰባት ዓመታት መሆኑ፡፡ ሁለተኛ ተበዳሪዉ የኢትዩጵያ ኤሌትሪክ ኃይል የተበደረውን ገንዘብ በአነስተኛ ወለድ 5 በመቶ ጨምሮ የመክፈል ግዴታ ይጠበቅበታል፡፡ በኢትዩጵያ ባንኮች ከሚያበድሩት 27 በመቶ ለቦንድ ግዥ እንዲገዙ ግዳጁ እንደተጣለባቸው ልብ ሊሉ ይገባል፡፡
(መ) የኢትዩጵያ ኤሌትሪክ ኃይል 240 ሚሊዩን ዩኤስ ዶላር በዱቤ አቅራቢ ድርጅቶች Supplier's credits በብድር እቃዎች ተበድሮ ገዥቶል፡፡ የዱቤ አቅራቢ ድርጅቶች ብድር (Supplier's credits) ዋንኛ ገፅታዎች አንደኛ የብድሩ ግዜ ከ2 እስከ 4 ዓመታት መሆኑ፡፡ ሁለተኛ የብድሩ የእፎይታ ግዜ አንድ ዓመት ነው፡፡ ሦስተኛ ተበዳሪዉ መንግስት የተበደረውን ገንዘብ በአነስተኛ ወለድ ከ 4 እስከ 6 በመቶ ጨምሮ የመክፈል ግዴታ ይጠበቅበታል፡፡

a. **Government to Sector Institutions on-lending**: GoE (MOFED), signs loans with international finance institutions (such as: IDA, AfDB, EIB, etc.) on concessional financing terms and on-lends them to the sector. Typically, these loans have a 20 year maturity with a 5 year grace period and charge interest rates of 3-6% to the sector. The current estimated portfolio of such loans is over US$ 1.2 billion.

b. **Commercial bank loans**: The sector has also been able to raise significant amount of money from commercial sources (mostly Chinese and Indian banks) for financing of large projects, especially hydropower. Typically, these loans have a 10

year maturity with a 3 year grace period and charge interest rates around 6% to the sector. The current estimated portfolio of such loans is US$ 1 billion.

c. **Bonds issues by The Sector**: the sector has been highly successful in raising financing from domestic and Diaspora bonds. Many Ethiopians (nationally and internationally) have spent a month's worth of their salaries to purchase these bonds as part of the government's campaign to promote sector investments. Typically, these bonds have a 7 year maturity with a 5% interest rate. The current estimated portfolio of these bonds is over US$ 3 billion.

d. **Supplier's credits**: The sector also has long term agreements with many suppliers for providing credit. Typically, these loans tend to be for 2-4 years with 1 year grace period and carry interest rates of 4-6%. The current estimated portfolio of these suppliers credit is around US$ 240 million.

የብድር አገልግሎት *Debt Servicing:* የኢትዩጵያ ኤሌትሪክ ኃይል የተበደረውን ገንዘብ ይሄ ሁሉ እዳ በአለፉት ጥቂት አመታት ውስጥ በመሆኑ የእዳ ክፍያው ከላይ በተጠቀሰው የእፎይታ ግዜ ምክንያት ተበዳሪው ድርጅት ላይ ተፅዕኖ አያደርግም፡፡ ከዚህ በኃላ የብዙዎቹ እዳዎች የእፎይታ ግዜ ያልቅና የእዳው ክፍያ ከ 2012/13 እኤአ በኃላ ጀመ [ል፡፡ የኢትዩጵያ ኤሌትሪክ ኃይልና የመንግስት የብድር ጫና በተለይም የመንግስት የእዳ አገልግሎት ጫና 67 በመቶ በ2010 እኤአ እንደደረሰ ይታወቃል፡፡ በቀጣዩቹም አመታት ከ2013 እስከ 2018 እኤአ መከፈል ያለበት የእዳ አገልግሎት የክፍያ መጠን በአማካኝ 250 ሚሊዩን ዩኤስ ዶላር ወይም (5 ቢሊዩን ብር)ና ከዛም በላይ ይሆናል፡፡ ይሄንንም ከሠንጠረዥ ላይ መመልከት ይቻላል፡፡

Debt Servicing:

34. As many of these loans were taken on in the recent past, the repayments have not significantly affected the sector's financial performance. However, many of the loans are now starting to become due and the repayment will significantly ramp up in FY2012/13 and beyond. The sector has already been feeling the burden of the repayments as some of the past loans (mostly on-lending by the government) were not fully serviced in the past financial years, including 67% of debt service shortfall in FY2010.

35. In the coming years, it is estimated that the maturing loans would amount to a yearly debt service obligation of US$ 250 million (on average, FY2013-18) for the sector, growing even higher in the following years.

Figure 7.14: The Sector's Future Debt Servicing (Next 5 Years) ***US$ million*****የኢትዩጵያ ኤሌትሪክ ኃይል የብድር አገልግሎት መጠን ክፍያ (በሚቀጥሉት አምስት አመታት) ዩኤስ ሚሊዩን ዶላር**

Year	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Estimated Debt Service Amount Repayment (Principal) **የብድር አገልግሎት መጠን ክፍያ (ዋና ገንዘብ)**	92	90	90	96	98	117
Interest **ወለድ**	27	149	163	168	157	135
Total Debt Service **አጠቃላይ የእዳ አገልግሎት**	119	239	253	264	255	252

Financial Projections:

36. Based on the details provided in the preceding sections, the overall assessment is that the sector will have positive operating cash flows and will deliver solid operating performance. The sector will benefit from strong domestic demand growth and the revenues will increase at around 8-10% per year in the coming decade. The prospects of bilateral trade are even more lucrative with potential for huge financial returns in the latter half of the decade. On average the operating revenues are expected to be around US$ 400 million from domestic and export sources in FY2013-18 (at current tariff rates).

የሃገሪቱ የኢነርጂ ዘርፍ አገልግሎትና የስራ ማስኬጃ የገንዘብ ፍሰት አስተማማኝ ቢሆንም የስራ አፈፃፀም ሂደት አለው ይላል፡፡፡ የኢነርጂው የኃይል ዘርፍ በሃገር ውስጥ የደንበኞች ፍላጎት መጨመር እድገቱ በሚቀጥለው አስር አመታት ውስጥ ከ 8 እስከ 10 በመቶ በየአመቱ እንደሚሆን ይገመታል፡፡ የተደረጉ የሁለትዩሽ የንግድ ስምምነቶች በቀጣዩቹ አስር አመታት ውስጥ ተስፋ የሚሰጡ ናቸው ከዚህ የአገልግሎት ገቢ በአማካኝ ከ 2013 እስከ 2018 ድረስ በግምት 400 ሚሊዩን ዩኤስ ዶለር ከሃገር ውስጥና ከባህር ማዶ ሃገራት ሽያጭ ይገኛል፡፡

37. In terms of expenses, barring unforeseen circumstances, such as massive reductions in rainfall levels, the need for rental thermal generation, etc., the sector's expenses should nominally grow at around 2% per year in the coming decade. It is estimated to around US$ 200 million in FY2013-18. Major risks to financial viability of the sector stem from two factors:

e. **Debt service obligations**: as described before, the debt service obligation for the sectors' investment program would be in the order of US$ 250 million a year in the coming years. With limited operational cash flow, this amounts to a possible shortfall for servicing debt obligations, at least until export revenues ramp up.

f. **Outdated tariff structure**: current average tariff of US$ 0.03/kWh means that the full potential of revenue growth cannot be realized. Positive operational cash flow would be maintained due to low generation costs however, the tariff regime should be updated to keep pace with investment program priorities.

g. **Delay in export revenue**: In case of construction delays related to the commissioning of the Ethio-Kenya Interconnector, a major anticipated source of revenue, the financial viability of the sector and its ability to repay debt would be challenged.

h. **Other factors**: slower than expected local demand and foreign exchange risk (devaluation of the Birr against the Dollar) could also potentially cause financial viability concerns.

የኢነርጂ ዘርፍ አገልግሎቶች በተመለከተ ያልተጠበቁ ሁኔታዎች፣ እስካልተከሰቱ ድረስ ለምሳሌ በሃገሪቱ የዝናብ እጥረት መከሰት፣ በነዳጂ የሚሰሩ የኪራይ ጀነሬተሮች አስፈላጊ ከሆኑ ወዘተ የዘርፉ ወጭ 2 በመቶ በሚቀጥሉት አስር አመታት ውስጥ ሊሆን ይችላል።ከ 2013 እስከ 2018 እኤአ የኢነርጂ ኃይል ዘርፍ ወጭ በግምት 200 ሚሊዩን ዶለር ሊሆን እንደሚችል ይገመታል። በዚህም የተነሳ የኢነርጂው የኃይል ዘርፍ በፋይናንስ ለመደገፍ ወይም ለማበደር ያለው አደጋ ሁለት ምክንያቶች አሉ፡-

(ሠ)የኢነርጂ ኃይል ዘርፍ የኢንቨስትመንት መርሃግብር መሠረት የዕዳ አገልግሎት የመክፈል ግዴታ 250 ሚሊዬን ዶለር በአመት ስለሚሆን ዘርፍ ካለው ውስን ገቢ አንጻር እዳውን የመክፈል አቅም ደካማ ስለሚሆንና ዘርፉ ከሚሸጠው ከውጭ ገቢ የሚገኝ ገንዘብ ካልተደገፈ ዕዳዉን የመክፈል አቅም አጠያያቂ ይሆናል።

(ረ) የኢነርጂ ኃይል ዘርፍ አማካይ የኤሌትሪክ የታሪፍ/የቀረጥ ክፍያ በዩኤስ ዶለር 0.03 ኪሎዋት በሰዓት ሲሆን ይህም ከግዜው ጋር የማይሄድ የታሪፍ/የቀረጥ ክፍያ ሲሆን የዘርፉን የገቢ እድገት ያገናዘበ ያለመሆኑን ጥናቱ ያሳያል። የአገልግሎትና የስራ ማስኪጃ የገንዘብ ፍሰት ከዝቅተኛ የማመንጫ ወጭ ጋር ይያያዛል ሰለዚህም የዘርፉ የኤሌትሪክ የታሪፍ/የቀረጥ ክፍያ ከኢነርጂና ኃይል ኢንቨስትመንት መርሃግብር ጋር የተጣጣመ መሆን ይገባዋል ተብሎ ቢገመትም የኢትዬጵያ ህዝብ የኤሌትሪክ ፍጆታና የመክፈል አቅም አነስተኛ መሆን የተነሳ የኤሌትሪክ የታሪፍ/የቀረጥ ክፍያ የመጨመር ሁኔታ የሚታሰብ ጉዳይ አይደለም።

(ሰ) ከኢነርጂና ኃይል ኢንቨስትመንት መርሃግብር መዘግየት ማለትም በተለይ የኢትዩ-ኬንያ የኢነርጂ ኃይል ግንኙነት ፕሮግራም የስራ ግንባታ መዘግየት ወደፊት ይገኛል ተብሎ የሚታሰበውን ገቢ በማስተጎጎሉ የተነሳ የዘርፉ አትራፊነትና የዕዳ ክፍያ ግዴታን የመወጣት ችሎታን አጠያያቂና አጣብቂኝ ውስጥ ይከተዋል።

(ሸ) የኢነርጂው የኃይል ዘርፍ በሃገር ውስጥ የደንበኞች የኤሌትሪክ ፍላጎትና የውጭ ምንዛሪ ችግር በተለይም የብር ዲቨሊዌሽን ማለትም የብር የመግዛት አቅም መውደቅ ከውጭ ሃገራት ገንዘዘብ ዶለር፣ ዩሮና ፓውንድ ወዘተ ከተከሰተ የዘርፉን ትርፋማነት በይበልጥ አጣብቂኝ ውስጥ ይሆናል።

Figure 7: Financial Performance Projection of Ethiopia Electricity Sector

የኢትዬጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ዘርፍ የፋይናንስ አፈፃፀም ትንበያ ከ2013 እስከ 2018እኤአ

Year አመት	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Energy Sales to Domestic, at moderate growth rate (GWh) *[1] የኢነርጂና ኃይል ሽያጭ በአገር ቤት (ጊጋ ዋት በሰዓት)	4,927	5,441	5,999	6,600	7,214	7,840
Djibouti (GWh) *[2] ጂቡቲ (ጊጋ ዋት በሰዓት)	150	318	788	788	788	788
Sudan (GWh) *[2] ሱዳን (ጊጋ ዋት በሰዓት)	788	1,577	1,577	1,577	1,577	1,577
Kenya Forecast (GWh) *[2] ኬንያ በግምት(ጊጋ ዋት በሰዓት)					2,978	3,723
Total Energy Sold (GWh) አጠቃላይ የኢነርጂ ሽያጭ (ጊጋ ዋት በሰዓት)	**5,865**	**7,336**	**8,364**	**8,965**	**12,557**	**13,928**
Operating Revenue ($M) የአገልግሎት ገቢ (በሚሊዬን ዶለር) (ሀ)	213	296	346	364	590	661
Operating Expenses ($M) የአገልግሎት ወጭ (በሚሊዬን ዶለር) (ለ)	114	145	171	209	250	294
Debt Service Obligation ($M) የዕዳ አገልግሎት ክፍያ ግዴታ (በሚሊዬን ዶለር) (ሐ)	119	239	253	264	255	252
Operating Cash Flow (or Shortfall) ($M) የአገልግሎት አፈፃፀምናየገንዘብ ፍሰት/እጥረት (በሚሊዬን ዶለር) (መ)=(ለ)+(ሐ)-(ሀ)	**-20**	**-88**	**-79**	**-109**	**85**	**116**

*[1] [Assumed domestic tariff of $0.03/kWh] የኤሌትሪክ የታሪፍ/የቀረጥ ክፍያ በአገር ቤት (በዶለር 0.03/ኪሎ ዋት በሰዓት)

*[2] [Assumed export tariff of $0.07/kWh] የኤሌትሪክ የታሪፍ/የቀረጥ ክፍያ በውጭ ሃገራት (በዶለር 0.07/ኪሎ ዋት በሰዓት)

ከሰንጠረዡ የኢትዬጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ዘርፍ የፋይናንስ አፈፃፀም ትንበያ ከ2013 እስከ 2018እኤአ ለመረዳት፤

1- የኢነርጂና ኃይል ሽያጭ በአገር ቤት በ2013 እኤአ (4,927 ጊጋዋት በሰዓት)፣2014 እኤአ (5,441 ጊጋዋት በሰዓት)፣በ2015እኤአ (5,999 ጊጋዋት በሰዓት)፣ብሎም በ2018(7,840 ጊጋዋት በሰዓት) እንደሚደርስ ይገመታል።

2- ለጂቡቲ የኢነርጂና ኃይል ሽያጭ፣በ2013 እኤአ (150 ጊጋዋት በሰዓት)፣2014 እኤአ (318 ጊጋዋት በሰዓት)፣ ብሎም ከ2015 እስከ በ2018 እኤአ (788 ጊጋዋት በሰዓት) ይገመታል።

3-ለሱዳን የኢነርጂና ኃይል ሽያጭ፣በ2013 እኤአ (788 ጊጋዋት በሰዓት)፣2014እስከ 2018እኤአ (1,577 ጊጋዋት በሰዓት) ይገመታል።

4-ለኬንያ የኢነርጂና ኃይል ሽያጭ፣በ2017 እኤአ (2,978 ጊጋዋት በሰዓት)፣2018 እኤአ (3,723 ጊጋዋት በሰዓት)፣ ይገመታል።

5-አጠቃላይ የኢነርጂ ሽያጭ በ2013 እኤአ (5,865 ጊጋዋት በሰዓት)፣2014 እኤአ (7,336 ጊጋዋት በሰዓት)፣

በ2015እኤአ (8,364 ጊጋዋት በሰዓት)፣በ2016 (8,965 ጊጋዋት በሰዓት)፣በ2017(12,557 ጊጋዋት በሰዓት)እና በ2018(13,928 ጊጋዋት በሰዓት) እንደሚደርስ ይገመታል፡፡

6- (ሀ) የአገልግሎት ገቢ (በሚሊዬን ዶለር)፣(ለ) የአገልግሎት ወጭ (በሚሊዬን ዶለር)፣(ሐ) የዕዳ አገልግሎት ክፍያ ግዴታ(በሚሊዬን ዶለር)፣የሂሳብ ስሌትን ከሠንጠረዡ ላይ ካስተዋሉ በኃላ (መ) የአገልግሎት አፈፃፀምና የገንዘብ ፍሰት/እጥረት(በሚሊዬን ዶለር) (መ)=(ለ)+(ሐ)-(ሀ)

የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ዘርፍ የፋይናንስ አፈፃፀም ትንበያ በ2013እኤአ (-20ሚሊዬን ዶለር ኪሳራ)፣2014 እኤአ (-88 ሚሊዬን ዶለር ኪሳራ)፣በ2015እኤአ(-79ሚሊዬን ዶለር ኪሳራ)፣በ2016(-109ሚሊዬን ዶለር ኪሳራ)፣ በ2017 (85ሚሊዬን ዶለር ትርፍ)፣እና በ2018(116ሚሊዬን ዶለር ትርፍ)፣እንደሚሸጋገር ጥናቱ ያመላክታል፡፡

Fiscal Impact:

38. There could be significant fiscal challenges to the government ahead in terms of sector wide issues (which are not essentially project related). To a lesser significant level, there may be loss of revenue to the government if the sector appropriates all proceeds from customers added as part of the project and is not required to pay taxes or dividends to the government based on the benefits from the project. On the other hand the government budget could benefit from the differential between the concessional terms upon which the IDA credit and other soft loans will be extended to the government and the near-commercial terms on which part of the credit will be on-lent to the sector. However, the key issues to be dealt with are the issue of ballooning debt (mostly short-term) that the sector is taking on due to the capital investment required for the government's public policy related projects. Policy makers in the government would have to enact a sector wide approach in order to tackle the issue of US$ 250 million a year in immediate debt service obligation and potential shortfall that the sector faces in the immediate future. The discussion below offers some suggestions on how these changes could be incorporated to meet the financial challenges of the sector:

Tariff Structure Revision:

40. Increasing the average tariff rate to be able to recover costs would be the most financially prudent way to balance the investment program needs with the operational reality of the sector. This would ensure that there is adequate coverage for servicing the debt obligations. However, it is recognized that there are several socio-political challenges associated with tariff structure revisions, especially for a country where significant portion of the population lives below the poverty line. The solution could lie in achieving the desired average tariff level using a tiered tariff structure that represents the economic reality of the various segments of the population.

41. Studies have shown that the economic loss to the country due to cost of un-served energy is nearly US$ 450 million per annum. This leads to captive power generation which pushes up production costs for the industrial and commercial sectors. It is estimated that, in parts of the consumer segments, the willingness to pay for electricity is over US$ 0.5/kWh.

Other Options:

42. At present, the sector is directly responsible for implementation of the government's public policy goals for the sector. The financial health of the sector would be better served with assistance from the government in term of bearing the burden of some of the capital costs of the investment program. This could be achieved by restructuring of the sector's current debt portfolio by the line ministries – this effort has already been used in past fiscal years.

43. A large portion of the sector's debt is on-lent by the government on near commercial terms to the sector. Further, the sector is also taking on a lot of direct loans from other sources including commercial banks and bond issuances. The Government could assist the sector by **restructuring the debt by means of a debt for equity swap, or changing of the lending terms that the sector is charged for these loans.**

Conclusion:

44. In conclusion, it should be reiterated that the sector is an operationally sound entity based on the financial analysis. It is able to control and meet its expenses and will experience significant growth over the coming years. The financial challenges related to the sector are more structural in nature (cash-flow management of debt service obligation) than project oriented. Some fundamental reforms need to be carried out by policy makers in order to ensure the financial health of the sector. The proposed project, GSDP, does not significantly add incremental financial burden to the sector.

Figure 7.6: Historical Operating Revenue, Energy Sales and New Connections (page 92)

ታሪካዊ የኤሌትሪክ ኃይል ማመንጫ ወጭ

Year	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Operating Revenue (US$ million) የአገልግሎት ገቢ(በዩኤስኤ ሚሊዩን ዶለር)	166	208	202	164	132	137	190
Growth Rate (Year to Year) አመታዊ እድገት		25%	-3%	-19%	-20%	4%	39%
Energy Sales (GWh) ኢነርጂና ኃይል ሽያጭ(ጊጋዋት በሰዓት)	2,408	2,799	2,966	3,132	3,264	4,218	4,578
Growth Rate (Year to Year) አመታዊ እድገት		16%	6%	6%	4%	29%	9%
Customers (million) የደንበኞች ብዛት(በሚሊዩን)	1.1	1.3	1.6	1.7	1.8	2.0	2.2
Growth Rate (Year to Year) አመታዊ እድገት		26%	20%	8%	4%	12%	10%
Villages Connected በኤሌትሪክ የተገናኙ የመንደር ከተሞች	899	1,757	3,363	3,763	5,163	6,000	7,000
Growth Rate (Year to Year) አመታዊ እድገት		95%	91%	12%	37%	16%	17%
Revenue per Customer (US$) በአሃድ ገቢ በደንበኛ (በዩኤስኤ ዶለር)			125.2	94.5	73.1	67.5	85.2
US$ to Birr Conversion (በዩኤስኤ አንድ ዶለር በኢትዩ ብር የምንዛሪ ተመን)	8.3	8.7	9.3	9.9	13.5	17.1	18.1

Source:-Document of The World Bank, **FOR OFFICIAL USE ONLY,** Report No: 83994-ET INTERNATIONAL DEVELOPMENT ASSOCIATION PROJECT APPRAISAL DOCUMENT ON A PROPOSED CREDIT IN THE AMOUNT OF SDR 114 MILLION (US$ 176 MILLION EQUIVALENT) AND A PROPOSED SCF-SREP GRANT IN THE AMOUNT OF US$24.5 MILLION TO THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA FOR A GEOTHERMAL SECTOR DEVELOPMENT PROJECT (GSDP) April 4, 2014 Africa Energy (AFTG1) Africa Region

ከሰንጠረዡ የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ዘርፍ የኤሌትሪክ ኃይል ማመንጫ የአገልግሎት ገቢ፣ የኢነርጂና ኃይል ሽያጭ፣በአዲስ ኤሌትሪክ ኃይል የተገናኙ የመንደር ከተሞች እና የደንበኞች ብዛት (በሚሊዩን) ከ2006 እስከ 2012እኤአ አፈፃፀም ለመረዳት፤

(1) በኢትዮጵያ የኤሌትሪክ አገልግሎት ገቢ በ2006 እኤአ ዩኤስኤ166 ሚሊዩን ዶለር፣2007 እኤአ ዩኤስኤ 208 ሚሊዩን ዶለር፣2008እኤአ ዩኤስኤ 202 ሚሊዩን ዶለር፣ 2009 እኤአ ዩኤስኤ 164 ሚሊዩን ዶለር፣ 2010 እኤአ ዩኤስኤ132 ሚሊዩን ዶለር፣ 2011 እኤአ ዩኤስኤ 137 ሚሊዩን ዶለር እና 2012 እኤአ ዩኤስኤ 190 ሚሊዩን ዶለር ኤሌትሪክ አገልግሎት ገቢ ተመዝግቦል። ከህዝቡ ቁጥር ጋር ሲወዳደር የኤሌትሪክ አገልግሎት ገቢ አናሳ እንደሆነ መረዳት ይቻላል። እንዲሁም በኢትዩጵያ የኤሌትሪክ አገልግሎት ገቢ አመታዊ እድገት በመቶኛ አነስተኛ እንደሆነ ከሠንጠረዡ መመልከት ይቻላል።

(2) በኢትዩጵያ የኢነርጂና ኃይል ሽያጭ በ2006 እኤአ 2,408 ጊጋዋት በሰዓት፣2007 እኤአ 2.799 ጊጋዋት በሰዓት፣2008እኤአ 2,966 ጊጋዋት በሰዓት፣ 2009 እኤአ 3,132 ጊጋዋት በሰዓት፣ 2010 እኤአ 3,264 ጊጋዋት በሰዓት፣ 2011 እኤአ 4,218 ጊጋዋት በሰዓት እና 2012 እኤአ 4,578 ጊጋዋት በሰዓት የኢነርጂና ኃይል ሽያጭ ተመዝግቦል። ከህዝቡ ቁጥር ጋር ሲወዳደር የኢነርጂና ኃይል ሽያጭ ገቢ አናሳ እንደሆነ መረዳት ይቻላል። እንዲሁም በኢትዩጵያ የኢነርጂና ኃይል ሽያጭ ገቢ አመታዊ እድገት በመቶኛ አነስተኛ እንደሆነ ከሠንጠረዡ መመልከት ይቻላል።

ታላቁ የህዳሴ ግድብ በ4.8 ቢሊዩን ዶለር ያለ አንዳች ዓለም ዓቀፍ ጨረታ ውድድር ለጣሊያኑ ካንፓኒ ለሳሊኒ ኮንስትሩቶሪ በህወሃት/ኢህአዴግ መንግስት ተሰጠ። ሳሊኒ አወዛጋቢውን የግልገል ጊቤ 3 ግድብ ፣በኦሞ ወንዝ ላይ መገንባቱ ይታወቃል።

ከታላቁ የህዳሴ ግድብ የኢትዩጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ዘርፍ 6000 ሜጋዋት በማመንጨት፣ሃገሪቱ ከኢነርጂና ኃይል ሽያጭ በ2023 እኤአ ለኢትዩጵያ በአመት አንድ ቢሊዩን ዶለር ወደ ውጭ ሃገር ኮረንቲ በመሸጥ ገቢ እንደምታገኝ የአለም ባንክ የኢኮኖሚክስ ጠበብት አረጋርጠዋል።ይህም የታላቁ የህዳሴ ግድብ፣የሃይድሮ ኤሌትሪክ ፕሮጀክቱ ግንባታ በተባለው ግዜ ያለ አንዳች እንከን ከተጠናቀቀ እንደሆነ አሳስበዋል። ታላቆቹ የህዳሴ የባህር ማዶ ኢትዩጵያኖቹ ዜጎች ዲያስፖራ በአመት ከአንድ እስከ 3 ቢሊዩን ዶለር ወደሃገር በመላካቸው ሊመሰገኑና ድምፃቸው ሊሰማ በሃገራቸው ጉዳይ ከግድቡ በላይ ሊጮህላቸው ይገባ ነበር እንላለን። ዜጎቹን መመገብ ያልቻለ መንግስት ሃገር የማስተዳደር የሞራል ብቃት የለውም። ቀጥሎም የሚመሰገኑት የኢትዩጵያ ገበሬዎች የቡና፣ የሠሊጥ የቅባት እህሎች፣ወዘተ ለውጭ ንግድ በማቅረብ ከ2 እስከ 3 ቢሊዩን ዶለር ገቢ በማስገኘታቸው ነው። በህወሃት/ኢህአዴግ መንግስት የነቀዙ ባለስልጣኖች ወደ ውጭ ሃገራቶች የውጭ ምንዛሪ ሃብታችንን ካፒታል በማሸሽና በመሰረቅ፣ ለራሳቸው መጠቀሚያ ውድና የቅንጦት አውቶሞቢሎችን በሌለ የውጭ ምንዛሪ በመግዛት ከአንድም ሦስት መኪኖች ለግል ጥቅማቸው ሲያውሉ፣በቪላ ቤቶች ተንደላቀው በነፃ እየኖሩ የራሳቸውን ቤት በማከራየት በዚህ ደሃ ህዝብ ህይወት ያላግጣሉ። እነዚህ ደንቆሮ መሪዎች በሽበጥና በቁምጣ እንደመጡ እረሱት፣ቂጣ ጠፍጥፌው እንደበሉና ድንጋይ ተንተርሰው እንዳደሩ ዘነጉት፣ጨረቃና ክዋክብት እያዩ እንዳነጉ ረሱት ከጎናቸው የወደቁ የሠማዕታት ቃልን ረሱት፣ አንባገነን ሆነው የህዝብ ልጆችን ይገድሉ ጀመር፣ዴሞክራሲያዊ መብቶችን ያፍኑ ጀመር።ገበሬውን የእነሱ ጭሰኛ አደረጉት፣ለብአዳን ኢንቨስተሮች ተገዥ ሆኑ፣ ሃገራቸውንና ህዝባቸውን ሸጡ።

Ethiopia's Renaissance Dam – A mega dam with potentially mega consequences
By Haydar Yousif, ThinkAfricaPress, December 4, 2012

"The planning and implementation of this project has all been decided behind closed doors. Its $4.8 billion contract was awarded without competitive bidding, for example, to Salini Costruttori, an Italian firm favoured by the ruling party; Salini is also building the controversial Gibe III Dam on Ethiopia's Omo River."

World Bank Urges Ethiopia to Devalue Birr to Boost Exports, By William Davison, Bloomberg July 24, 2014

"Lars Moller, the World bank's chief economist in Ethiopia, told reporters today in the capital, Addis Ababa. Ethiopia, the world's most populous landlocked nation, may grow as much as 8.5 percent this year and next, the International Monetary Fund said last month. The nation earns most foreign-exchange from state-owned Ethiopian Airlines, while coffee exports from Africa's largest producer of the beans are the highest grossing commodity. The World Bank estimates Ethiopia could earn $1 billion a year from exporting electricity by 2023 if all of its hydroelectric projects are completed as planned, Moller said. ''

To contact the reporter on this story: William Davison in Addis Ababa at wdavison3@bloomberg.net
To contact the editors responsible for this story: Nasreen Seria at nseria@bloomberg.net Paul Richardson, Sarah McGregor, Andres R. Martinez

(3) በኢትዩጵያ የኤሌትሪክ ደንበኞች ተጠቃሚ ብዛት በ2006 እኤአ 1.1 ሚሊዩን ህዝብ፣2007 እኤአ 1.3ሚሊዩን ህዝብ፣2008እኤአ 1.6ሚሊዩን ህዝብ፣ 2009 እኤአ 1.7 ሚሊዩን ህዝብ፣ 2010 እኤአ 1.8 ሚሊዩን ህዝብ፣ 2011 እኤአ 2.0 ሚሊዩን ህዝብ እና 2012 እኤአ 2.2 ሚሊዩን ህዝብ የኤሌትሪክ ደንበኞች ተጠቃሚ ነበሩ። ከህዝቡ ቁጥር ጋር ሲወዳደር ምን ያህል ተጠቃሚው አናሳ እንደሆነ መረዳት ይቻላል። እንዲሁም በኢትዩጵያ ኤሌትሪክ ደንበኞች ተጠቃሚ ቁጥር አመታዊ እድገት በመቶኛ አነስተኛ እንደሆነ ከሠንጠረዡ መመልከት ይቻላል።

(4) በኢትዩጵያ በኤሌትሪክ የተገናኙ የመንደር ከተሞች በ2006 እኤአ 899፣2007 እኤአ 1,757፣2008እኤአ 3,363፣ 2009 እኤአ 3,763፣ 2010 እኤአ 5,163፣ 2011 እኤአ 6,000 እና 2012 እኤአ 7,000 በኤሌትሪክ የተገናኙ የመንደር ከተሞች ተጠቃሚ ሆነዋል። የመንደር ከተሞች ቁጥር ጋር ሲወዳደር ምን ያህል ተጠቃሚው አናሳ እንደሆነ መረዳት ይቻላል። እንዲሁም በኤሌትሪክ የተገናኙ የመንደር ከተሞች ተጠቃሚ ቁጥር አመታዊ እድገት በመቶኛ አነስተኛ እንደሆነ ከሠንጠረዡ መመልከት ይቻላል።

(5) በኢትዩጵያ በአሃድ የኤሌትሪክ ገቢ በደንበኛ 2008 እኤአ 125.2 (በዩኤስኤ ዶለር)፣ 2009 እኤአ 94.5(በዩኤስኤ ዶለር)፣ 2010 እኤአ 73.1(በዩኤስኤ ዶለር)፣ 2011 እኤአ 67.5(በዩኤስኤ ዶለር) እና 2012

እኤአ 85.2(በዩኤስኤ ዶለር) የኤሌትሪክ ገቢ በደንበኞች ተጠቃሚ ነበሩ፡፡ቀሪውን ከሠንጠረዡ መመልከት ይቻላል፡፡

Future Growth in Demand:

22. As the sector continues to expand its access program and connect more customers from additional parts of the country, the domestic demand for electricity is expected to remain strong. The domestic demand is expected to reach nearly 9,000 GWh by end of this decade using the sector's moderate growth forecast.

23. Moreover, a large part of the future growth will also come from energy exports to neighboring countries. The Djibouti interconnector has already started power trading (as of 2011) and the Sudan interconnector began power trading in 2012. The Kenya interconnector is expected to being trading in 2017/2018. The combined electricity export is expected to exceed 7,000 GWh by end of this decade - the bulk of which would come from the Kenya interconnector (see table below). The international sale of power is expected to be at competitive prices (approx. US$ 0.07/kWh) which will bring significant foreign exchange revenue. Overall, it is anticipated that the sector's operating revenue will grow around 8-10% to US$ 200 million a year (on average) from FY2013-2016, growing to US$ 600 million FY2017-20 (after exports to Kenya start).

Ethiopia's SREP Investment Plan

5.The SREP Investment Plan for Ethiopia was endorsed by the SREP Sub-Committee in March 2012. Under this Plan, the GoE will utilize US$50 million in SREP funding to support the national goal of expanding energy markets by developing geothermal and wind power generation and focusing on capacity building and Small and Medium Enterprise (SME) financing. Successful implementation of SREP will pave the way for diversifying the energy mix of the national power system by incorporating geothermal and wind power in a sustainable way, thereby increasing the system's reliability and resilience towards climate change. It will also accelerate the electrification of the country by making more energy available in the system. The table below shows tentative funding for each SREP project as envisioned in the SREP Investment Plan endorsed in March 2012. [16] EEP will be responsible for construction and operation of the power generation and transmission part of the sector, while EEU will be responsible for construction and operation of power distribution and sales.

Table 8.1: SREP Investment Plan for Ethiopia (US$ Million)

Project	Total Cost	GoE	SREP	MDBs	Others
Aluto Langano Geothermal Field Development	231.6	80.6	24.5	60.0	66.5
Geothermal Sector Strategy	2.0	0.5	1.5	-	-
Assela Wind Farm Project	250.0	40	20.0	140.0	50.0
Clean Energy SMEs Capacity Building and Investment Facility	12.0	-	4.0	4.0	4.0
Total	495.6	121.1	50.0	204.0	120.5

B. Project Description

6. The objective of the Geothermal Sector Development Project (GSDP) is to develop geothermal resource for electricity generation in Ethiopia. The scope of the project will be limited to better define the potential of geothermal resources in Aluto and Alalobad geothermal sites. The project will also support enhancement of legal, institutional, and regulatory framework for sustainable geothermal development in Ethiopia and to successfully promote private sector participation. The project will help improve the electricity generation mix in Ethiopia as well as provide substantial amounts of stable base load power which will increase reliability of the electricity sector.

II. Project-Level Financial Analysis:

45.The discussion of project level finances involves a financial internal rate of return (FIRR) analysis of the project. For the purpose of the financial analysis, only core financial expenses related to the Aluto Langano project are considered including IDA and GOJ credit/loan and without the other grant funded expenditures ($27.5 million) totaling US$ 150 million.

46.To evaluate if the project is financially viable on its own, a virtual project entity is assumed, which would invest in, operate and maintain the investments. The basic assumptions related to the analysis were similar to the ones described in the economic analysis section.

Additional assumptions:

47.Financial benefit of incremental energy sales are assumed at the current effective tariff rate, scheduled to increase as per the sector's plans and based on standard inflation. As the Aluto Langano geothermal plant will be a publicly owned facility, the financial expenses are only related to those of financial cost of supply, and other expenses related to operations and maintenance similar to the ones described in the previous section.

48.Overall, from an operational standpoint, the project is financial viable with a NPV of US$ 560 million (at 8% discount rate) and US$ 336 million (at 10% discount rate) and the FIRR of 15% (see table below). The rate of return is typical for a public financed project of this type.

የቻይና መንግስት በኢትዬጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ማመንጫ ዘርፍ ተሳትፎን በተመለከተ

የቻይና መንግስት በኢትዬጵያ ኤሌትሪክ ኃይል በማመንጨት፣ኃይል በማከፋፈልና ዓለም ዓቀፍዊ የኃይል አቅርቦት የማመቻቸት ፕሮግራም ዘርፍ ተሳትፎው ከአለፈው አስር አመታት ጀምሮ እያደገ መጥቶል፡፡ ከሠንጠረዡ ለመረዳት እንደሚቻለው የቻይና ካንፓኒዎች በሁሉም የኤሌትሪክ ኃይል ማመንጫ ፕሮጀክቶች ላይ በመሳተፍ ላይ ይገኛሉ፡፡ ጣሊያንያዊ ከሆነው ሳሊኒ ካንፓኒ ከሚሰራው የኃይል ማመንጫ ፕሮጀክት በስተቀር ማለት ይቻላል፡፡ የቻይና ካንፓኒዎች በሁሉም የኃይል ማመንጫ ፕሮጀክቶች ያገኙት አጠቃላይ የኮንትራት ዋጋ 1.7 ቢሊዩን ዩኤስ ዶለር ይገመታል፡፡ የቻይና ካንፓኒዎች ከኃይል ማመንጫ ማከፋፈያ ፕሮጀክቶች 350 ሚሊዩን ዩኤስ ዶለርና ከመንግስታቶች ዓለም ዓቀፍዊ የኃይል አቅርቦት የማመቻቸት ፕሮግራም 23 ሚሊዩን ዩኤስ ዶለር አግኝተዋል፡፡

Table 4b: Chinese engagement in the Ethiopian Power Sector

Project	Company	Type of Work	In Millions of Birr	In million$ at 2009 rate of 12.45/$
Power Generation				
Tekeze Hydroelectric Project	CWGS JV (China)	Construction of Arch Dam Head race Tunnel	2,746.05	220.57
Tekeze Hydroelectric Project	CWBEC (China)	Design, Supply and Erection Mechanical & Electrical Equipment	293.79	23.60
Tekeze Hydroelectric Project	JV Jppc and CCC (China)	Design, Supply and Erection of 230kv S/S	53.08	4.26
Tekeze Hydroelectric Project	JPPC (China)	Design, Supply and Erection of 230kv Transmission Line	78.67	6.32
Finchaa -Amerti- Neshe Melti Purpose Project	CGGC (China)	Design, Procure and Construction of the Plant	1,219.12	97.92
Beles Hydroelectric Power Project	CMEC (China)	Design, Manufacture CIF Supply, Transport, Loading/Unloading erection test and commissioning	613.32	49.26
Genale Dawa (GD3)Hydroelectric Power Project	CGGC (China)	Design, Manufacture CIF Supply, Transport, Loading/Unloading erection test and commissioning	5,770.66	463.51
Chemoga-Yeda Hydroelectric Power Project	Sinohydro (China)	Design, Manufacture CIF Supply, Transport, Loading/Unloading erection test and commissioning	7,100.45	570.32
Harena Messobo & Adama Nazreht	Hydro China	Design, Manufacture CIF Supply, Transport,	3,198.40	256.90
Wind Power Project	Corporation	Loading/Unloading erection test and commissioning		
Power Generation Total			21,073.53	1,692.65
Power Transmission				
Tekeze-IndaSilassie-Humera	(China)		150.00	12.05
Tekeze-IndaSilassie-Humera	(China)		211.51	16.99
Bedele-Metu Power Transmission Project	(China)		115.00	9.24
Bedele-Metu Power Transmission Project	(China)		94.57	7.60
Bahir Dar-Debre Markos-Addis Ababa Power Transmission Project	China CAMC Engineering Co. Ltd		410.54	32.98
Bahir Dar-Debre Markos-Addis Ababa Power Transmission Project	Shingai Electric Group Co. Ltd		388.81	31.23
Bahir Dar-Debre Markos-Addis Ababa Power Transmission Project	Shingai Electric Group Co. Ltd		609.70	48.97
Gibe III-Addis Ababa Transmission Line Contract	TBEA (China)		933.78	75.00
Finchaa -Gedho- Gefersa Power Transmission Project	CWBEC (China)		135.00	10.84
Finchaa -Gedho- Gefersa Power Transmission Project	CGGC (China)		246.76	19.82
Koka -Dire dawa Power Transmission Project	CWBEC & JPPC (China)		1,111.54	89.28
Transmission Total			4,407.21	353.99
Universal Access Program				
Sawla Key Afer Project	China Wanbao Engineering Co.	Supply of S/S and Power Transformer	56.90	4.57
ADB II Financed Project	CAMCO International, China	supply of OHL Accessaries	9.88	0.79
ADB II Financed Project	China National Ele, Imp& Exp. Cop, China	Supply of MV & LV insulators	28.53	2.29
ADB II Financed Project	Zheijang Hlley Int. Co. Ltd.China	Supply of MV & LV Switchgears	37.51	3.01
ADB II Financed Project	China Wanbao Engineering Corp, China	Equipment	81.02	6.51
EAREP I	Bonle, China	Supply of MV and LV Insulations	26.23	2.11
EAREP I	CE Lighting , China	Supply of energy saving compact florescent	42.36	3.40
EAREP I	Bonle, China	Procurement of Street light	6.05	0.49
Total Universal Access program			288.47	23.17

Source: Ethiopian Electric Power Corporation, September, 2009

Ethiopia to Get Chinese Funds for $1 Billion Hydropower Line,April 26, 2013 | By William Davison
“April 26 (Bloomberg) — Ethiopia will receive funds from China for a transmission line valued at $1 billion that will bring electricity from a hydropower plant to the capital, Addis Ababa according to a government official. The 619-kilometer (385-mile) link from the 6,000-megawatt Grand Ethiopian Renaissance Dam on the Blue Nile River will be constructed over the next three years by China Electric Power Equipment and Technology, Deputy Prime Minister of Economy and Finance Debretsion Gebremichael told reporters in Addis Ababa today.
“The construction of this big transmission line will help benefit our economy and to ensure our industrial development,” he said. Funding for the two 500-kilovolt cables will come primarily from the Export-Import Bank of China, Debretsion said. Ethiopia, which according to the World Bank has the second-highest hydropower potential in Africa after the Democratic Republic of Congo, hopes to finish the self-funded $5-billion Nile dam in 2018. The project will be the continent’s biggest power plant.”

	2009/10		2010/11		2011/12		2012/13[R]		2013/14[P]	
	USD	%	USD	%	USD	%	USD	%	USD	%
Central Government የማከላዊ መንግስት ዕዳ										
External Debt	3,695.61	32.14	4,724.98	32.29	5,469.28	31.07	6,831.51	30.93	8,419.24	32.76
Domestic Debt	4,436.67	38.59	3,789.23	25.89	4,369.69	24.83	4,996.78	22.62	5,489.79	21.36
Total CG Debt	8,132.28	70.73	8,514.21	58.18	9,838.97	55.90	11,828.29	53.55	13,909.03	54.12
State Owned Enterprises የመንግስት የልማት ድርጅቶች ዕዳ										
External Debt	1,937.65	16.85	3,082.62	21.07	3,419.37	19.43	4,391.24	19.88	5,587.78	21.74
Domestic Debt	1,426.75	12.41	3,036.86	20.75	4,342.30	24.67	5,865.89	26.56	6,206.44	24.15
Total SOE Debt	3,364.40	29.26	6,119.48	41.82	7,761.67	44.10	10,257.13	46.44	11,794.22	45.89
Public Debt= CG+SOE የማከላዊ መንግስትና የመንግስት የልማት ድርጅቶች ዕዳ										
External Debt	5,633.26	49.00	7,807.60	53.35	8,888.65	50.50	11,222.75	50.82	14,007.02	54.50
Domestic Debt	5,863.42	51.00	6,826.09	46.65	8,711.99	49.50	10,862.67	49.18	11,696.23	45.50
Total Public Debt	11,496.68	100.00	14,633.69	100.00	17,600.64	100.00	22,085.42	100.00	25,703.25	100.00

የህወሃት/ኢህአዲግ ‹‹የመንግስት የልማት ድርጅቶች›› በመባል የሚታወቁት ያለ መንግስት ዋስትና ሳይገባላቸው ከውጭ ዕዳ መበደር የሚችሉ የመንግስት የልማት ድርጅቶች ሲሆኑ የብድራቸው መጠን በተከታታይ በማስረጃ ይቀርባል፡፡የኢትዬጵያ አየር መንገድ፣ኢትዬ ቴሌኮም፣ የኢትዬጵያ ኤሌትሪክ ኃይል፣የኢትዬጵያ ንግድ ባንክ፣ የኢትዬጵያ ንግድ መርከብ ድርጁት፣የብረታ ብረትና ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽንና ስካር ኮርፖሬሽን የመሳሰሉት ሲሆኑ በ2013/14 እኤአ የመንግስት የልማት ድርጅቶች በራሳቸው የሚያደርጉት የውጭ ብድር 11.749 ቢሊዮን ዩኤስ ዶለር ይገመታል፡፡

<u>የኢትዬጵያ ኤሌትሪክ ኃይል</u>

በአጠቃላይ የኢትዬጵያ ኤሌትሪክ ኃይል 5 ቢሊዩን 490 ሚሊዮን ዩኤስ ዶላር ብድር እንዳለበት ጥናቱ በዝርዝር ያሳያል፡፡ ከዚህም ውስጥ 1.2 ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር ከኢትዬጵያ መንግስት የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር **Government to Sector Institutions on-lending**፣1.0 ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር ከተለያዩ የንግድ ባንኮች ብድር ተበድሮል፣3 ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር የቦንድ ብድር ከሃገር ውስጥና ከባህር ማዶ ዲያስፖራ፣ከመንግስታዊና የግል ዘርፎች ቦንድ በመሸጥ ላይ ይገኛሉ፡፡ እንዲሁም 240 ሚሊዩን ዩኤስ ዶላር በዱቤ አቅራቢ ድርጅቶች **Supplier’s credits** በብድር እቃዎች ተበድሮ ገዝቶል፡፡

Table 2 Hydro electric Power Plants Built Since 2000G.C.

S.N.	Name of Power Plant	Capacity Meaga Watt(MW)	Year operational (G.C)
1	Tis-abay II	73	2001
2	Gilgel Gibe I	184	2004
3	Tekeze	300	2009
4	Gilgel Gibe II	420	2010
5	Beles	460	2010
		1,437	

በሌላ ጥናት እንደተረጋገጠው ከሆነ፣የኢትዬጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ከ2001 እስከ 2010እኤአ ጢስ አባይ ሁለት፣ግልገል ጊቤ አንድና ሁለት፣ተከዜና በለስ 1,437 ሜጋ ዋት ሃይድሮ ኤሌትሪክ ኃይል አመንጭቶል ግን የተባለውን ያህል ኮረንቲ እያመነጩ አይደለም ለምሳሌ የተከዜው 75 ሜጋዋት ነው የሚያመነጨው፡፡

Table3: Planned Investment Projects over the 5 years (Power Sector)

Project	Capacity (MW)	Investment cost in million US$	Expected time of Completion	Finance Source
Gibe III hydro	1870	1,700	-4 years	Bilateral
Genale Dawa III hydro	254	408	-4years	Bilateral,China
Chemoga Yeda hydro	250	555	-5 years	Bilateral,China
Ashegoda wind farm	120	315	-2 years	Bilateral,France
Adama wind farm	51	123	-1 years	Bilateral,China
Messobo wind farm	41	127	-1 years	Bilateral,China
Ayisha wind farm	300	120	-2 years	Bilateral,China
Renaissance Grand Millennium Hydroelectric Power Project	5250	4,800	-4years	Domestic+Bilateral/etc
Other wind projects	252	337		
Other hydro projects	2,646	2,968		
Sub-total(Power)	11,034MW	11,353		
Railway	2,000km	4,905	-5years	Bila'l, China
Road(asphalt+rural)	70,391km	2,308	-7years	Multi'l,WB*
Agri & Nat.Res.		404		Multi'l/ Bila'l
Education		110		Multi'l/ Bila'l
Health		0.4		Multi'l/ Bila'l
Others		316		Multi'l/ Bila'l
Sub-total(others)		8,043.4		
Grand total		19,396.4		

Source: - Sustainable financing of Ethiopia's energy infrastructure:an economic analysis, Enviromental economics Policy Forum for Ethiopia(EEPFE), Ethiopia Development Research Institute(EDRI), Prepared for 9th International conference on the Ethiopian Economy July,2011, Addis ababa

ከሠንጠረዡ ለመረዳት እንደሚቻለው ከሆነ፣በሁለትዬሽ የብድር ስምምነት፣ የቻይና መንግስትና የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ድርጅት ሹማምንት ለሃይድሮና ንፋስ ኤሌትሪክ ኃይል ማመንጫ ፕሮጀክቶች 2,770,000,000 ቢሊዮን ዩኤስ ዶለር የብድር ስምምነት አድርገዋል።

አጠቃላይ በሁለትዮሽ የብድር ስምምነቶች፣የቻይና፣ፈረንሳይ መንግስትና ከኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ድርጅት ሹማምንት ጋር ለሃይድሮና ንፋስ ኤሌትሪክ ኃይል ማመንጫ ፕሮጀክቶች ግንባታ 11,353,000,000 ቢሊዮን ዩኤስ ዶለር የብድር ስምምነት አድርገዋል።

በሁለትዬሽ የብድር ስምምነት፣ የቻይና መንግስትና የኢትዮጵያ መንግስት ለባቡር ትራንስፖርት ዘርፍ ግንባታ ፕሮጀክቶች 4,905,000,000 ቢሊዮን ዩኤስ ዶለር ብድር ስምምነት አድርገዋል።

በዓለም ባንክና በኢትዮጵያ መንግስት ለመንገድ ትራንስፖርት ዘርፍ ፕሮጀክቶች 2,308,000,000 ቢሊዮን ዩኤስ ዶለር ብድር ስምምነት አድርገዋል።

አጠቃላይ በጋርዮሽና በሁለትዮሽ የብድር ስምምነቶች፣ የኢትዮጵያ መንግስት ሹማምንት ለሃይድሮና ንፋስ ኤሌትሪክ ኃይል ማመንጫ፣ለባቡርና ለመንገድ ትራንስፖርት ዘርፍ ፕሮጀክቶች 19,396,400,000 ቢሊዮን ዩኤስ ዶለር ብድር ስምምነት አድርገዋል።

<u>የኢትዮጵያ ስካ፥Y ኮርፖሬሽን፧</u>የኢትዮጵያ ስካ፥Y ኮርፖሬሽን 500 ሚሊዮን ዩኤስ ዶለር ብድር ከቻይና ልማታ ባንክ (China Development Bank Corp.) ጋር ተፈራረመ። ባንኩ የቻይና ኮምኒስት ፓርቲ መንግስታዊ ንብረት እንደሆነ ይታወቃል። የኢትዮጵያ ስካ፥Y ኮርፖሬሽን በብድሩ ሁለት ትልልቅ የስካ፥Y ድፍድፍ ማጣሪያዎች ፋብሪካዎች ይገነባል። አንዱ ፋብሪካ በደቡብ ኢትዮጵያ ኦሞ ዞን ውስጥ የሚገነባ ሲሆን ሁለተኛው ፋብሪካ በሰሜን ምዕራብ አፋር ክልል ውስጥ በሜታል ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን ኢትዮጵያዊ መንግስታዊ ድርጁትና በቻይና ኮምፕላንት ግሩፖ ኢንክ (China Complant Group Inc) የሚገነባ ሲሆን ምርቱን በ2025 እኤአ አስር እጥፍ ለማድረግ ታቅዶል። እንዲሁም የምስራቅና ምዕራብ አፍሪካ የንግድና ልማት ባንክ (ፒቲኤ ባንክ) ለኢትዮጵያ ስካ፥Y ኮርፖሬሽን 25 ሚሊዮን ዩኤስ ዶለር የብድር ስምምነታ ላይ ተደርሶል። ቀሪውን ከኢትዮጵያ ስካ፥Y ኮርፖሬሽን ድረ-ገፅ ይመልከቱ።

Sugar development: The Ethiopian Sugar Corporation is building ten new sugar factories with an outlay of 75 billion birr. With the view to relieving the sugar shortage in the local market and also to have a 2.5 percent market share in the global sugar market, the government of Ethiopia is building ten new sugar factories. The Metals and Engineering Corporation (MeTEC), the giant state-owned engineering firm, is tasked with the construction of most of the factories. MeTEC had revealed that the design work of the factories has been undertaken and construction work has commenced. It is to be recalled that the Sugar Corporation launched the development of 10 plantations and refineries last year with the plan to increase the production capacity of the nation to 2.3 metric tons annually which is significantly higher than the 265 thousand tons produced by the country presently.

In the coming year, the Kesem, Tendaho and Irrigation development project has been allocated with one billion birr for the the coming year, and is expected to show major progress in that time. Tedadaho Sugar factory and sugarcane plantation is one of the mega projects which is also worth giving attention to the coming year. The project construction is believed to show remarkable growth by the end of the coming New Year.

<u>ከኢትዮጵያ ንግድ ባንክ፡</u>ዲሴንበር 6/2011እኤአ የቻይና አስመጭና ላኪ ባንክ(Chinese Export and Import Bank)ለኢትዮጵያ ዩኤስ 400 ሚሊዮን ዶለር(6.9 ቢሊዬን ብር) ሁለት የብድር ስምምነቶች አድርገዋል። ከጠቅላይ ሚኒስትር መለስ ዜናዊ ጋር የባንኩ ምክትል ፕሬዜዳንት ዘሁ ሆንጃይ(Zhu Hongjie) እንደገለጹት ባንኩ 1.81ቢሊዬን ዩኤስ ዶለር(31ቢሊዮን ብር) እንዳበደሩ ገልጸዋል።አንዱ ስምምነት ባንኩ 100 ሚሊዮን ዶለር ለአዲስ አበባ የውሃ ሥራዎች አቅርቦት ፕሮጀክቶች ግንባታ ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ ከኢትዮጵያ ንግድ ባንክ

ጋር 300 ሚሊዮን ዶለር የባንኩን የብድር አቅርቦት ከፍ ለማድረግ እንደሆነ ተዘግቦል፡፡ ዘሁ ሆንጃይ እንደገለፁት ከሆነ ባንኩ እስካሁን 11.4 ቢሊዩን ዩኤስ ዶለር(272.2 ቢሊዩን ብር) እንዳበደሩ ገልጸዋል፡፡

*Meles on the occasion lauded the Chinese government and the banks for their contribution towards success of Ethiopia's development endeavours. The Premier also said the relation between the two countries is laid on firm foundation and expressed Ethiopian government's commitment to further work in collaboration with China.**Zhu Hongjie on his part said the bank will further strengthen existing relation with Ethiopia as the country has registered sustainable growth during the last eight years.** The bank has provided 11.4 billion USD loan for implementation of various development projects in Ethiopia, he said.*

ለዚህም ዋና ማስረጃ የህወሃት/ኢህአዲግ መንግስት የመንግስት የልማት ድርጅቶች ለኢትዩጵያ አየር መንገድ ድርጅት፣ ለኢትዩቴሌኮምና የኢትዩጵያ ኤሌትሪክ ኃይል እዳ የኢትዩጵያ መንግስት እዳ እንዳልሆነና በብድሩም መንግስት ተጠያቂም እንዳአይደለ ለዓለምአቀፍ የገንዘብ ተቆም ማረጋገጡን በማስረጃ ቀርባል፡፡ ዓለም አቀፍ የገንዘብ ተቆም (ኤይኤምኤፍ)ና የኢትዩጵያ መንግስት በጥቅምት 2014እኤአ የአንቀፅ አራት የምክክር አቅጣጫ (**IMF Country Report No. 14/303, THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA 2014 ARTICLE** IV **CONSULTATION**) ያወጣውን ሪፖርት ከድረ-ገፁ መመልከት አስፈላጊ ነው፡፡

Table 23: TOTAL PUBLIC DEBT OUTSTANDING Mn USD[1] (2009/10- 2013/14)

	2009/10		2010/11		2011/12		2012/13[R]		2013/14[P]	
	USD	%	USD	%	USD	%	USD	%	USD	%
Total Public Debt	11,496.68	100.00	14,633.69	100.00	17,600.64	100.00	22,085.42	100.00	25,703.25	100.00
External Debt	5,633.26	49.00	7,807.60	53.35	8,888.65	50.50	11,222.75	50.82	14,007.02	54.50
Central Government	3,695.61	32.14	4,724.98	32.29	5,469.28	31.07	6,831.51	30.93	8,419.24	32.76
State Owned Enterprises	1,937.65	16.85	3,082.62	21.07	3,419.37	19.43	4,391.24	19.88	5,587.78	21.74
Domestic Debt	5,863.42	51.00	6,826.09	46.65	8,711.99	49.50	10,862.67	49.18	11,696.23	45.50
Central Government	4,436.67	38.59	3,789.23	25.89	4,369.69	24.83	4,996.78	22.62	5,489.79	21.36
State Owned Enterprises	1,426.75	12.41	3,036.86	20.75	4,342.30	24.67	5.865.89	26.56	6,206.44	24.15

1.Domestic debt is changed into USD using Exchange Rate at end of period, R:Revised , P: Provisional

Source:-Public Sector Debt Statistical Bulletin No 13 - Ministry of Finance **...** www.mofed.gov.et/.../ Public%20Sector%20 Debt%20Statistical%20Bulletin%20No%2013... Cached PUBLIC SECTOR **EXTERNAL** DEBT OUTSTANDING BY **LOAN** PURPOSE,**Ethiopian** Electric Power Corporation (EEPCO),**Sugar Corporation**, **Ethiopian** ...**[PDF]**

የኢትዩጵያ መንግስት የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር ‹‹የመንግስታዊ ዘርፍ የብድር መረጃ ስታስቲካል ቡሌቲን ቁጥር 13›› በሚል በድረ-ገጹ ላይ ካወጣው ሠንጠረዥን ፍሬ ሃሳብ ቀጥሎ በጥቂቱ ይገለፃል፡፡የኢትዩጵያ መንግስትና የመንግስት የልማት ድርጅቶች ከውጭ ብድር የተበደሩት (External Debt) በ2009/10 አምስት ነጥብ ስድስት(5.6) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር፣በ2010/11 ሰባት ነጥብ ስምንት (7.8) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር፣ በ2011/12 ስምንት ነጥብ ስምንት (8.8) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር፣በ2012/13 አስራ አንድ ነጥብ ሁለት (11.2) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር፣ በ2013/14 አስራ አራት (14.0) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር ከውጭ ብድር እንዳለበት ጥናቱ ያሳያል፡፡

የኢትዩጵያ መንግስትና የመንግስት የልማት ድርጅቶች ከሃገር ውስጥ የተበደሩት(Domestic Debt) በ2009/10 አምስት ነጥብ ስመወንት (5.8) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር፣በ2010/11 ስድስት ነጥብ ስምንት (6.8) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር፣ በ2011/12 ስምንት ነጥብ ሰባት(8.7) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር፣በ2012/13 አስር ነጥብ ስምንት (10.8) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር፣ በ2013/14 አስራ አንድ ነጥብ ስድስት(11.6) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር የሃገር ውስጥ ብድር እንዳለበት ጥናቱ ያሳያል፡፡

በአጠቃላይ የኢትዩጵያ መንግስትና የመንግስት የልማት ድርጅቶች ከውጭ ብድርና(External Debt) ከሃገር ውስጥ (Domestic Debt) የተበደሩት በ2009/10 አስራ አንድ ነጥብ አራት(11.4) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር፣በ2010/11 አስራ አራት ነጥብ ስድስት(14.6) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር፣ በ2011/12 አስራ ሰባት ነጥብ ስድስት(17.6) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር፣በ2012/13 ሃያ ሁለት(22.0) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር፣ በ2013/14 ሃያ አምስት ነጥብ ሰባት(25.7) ቢሊዩን ዩኤስ ዶላር ከውጭና ከሃገር ውስጥ ብድር እንዳለባቸው ጥናቱ ያሳያል፡፡ በተረፈ ከድረ-ገፁ ላይ ጥናቱን ማንበብ በጣም ጠቃሚ ነው፡፡

Debt Policy "Since the debt relief granted under the Multilateral Debt Relief and Heavily Indebted Poor Countries initiatives (MDRI and HIPC) in 2006, Ethiopia's external debt stock has grown by more than four-fold, as a result of the surge in public enterprises' external borrowings from non-Paris-club and commercial banks. In 2012/13 the external debt stock rose to USD 11.1 billion from the previous year's level of USD 8.9 billion. The share of commercial banks in the outstanding external debt rose to 28% in 2012/13 from under 10% in 2007/08. On the other hand, the share of Paris-club donors shrank to 3.6% in 2012/13 from 4.6% in 2011/12. This may continue in light of the ambitious GTP investment agenda, which may pose risks to Ethiopia's debt rating and hence requires vigilance in debt management to mitigate the risk of debt distress. Any non-concessional borrowing should be consistent with maintaining a low risk of debt distress.The latest debt sustainability analyses show that Ethiopia would remain at a low risk of external debt stress, despite the growth in external borrowing. Ethiopia will also remain at low risk of debt stress in 2013/14 and in 2014/15. The debt burden indicators are, however, on the rise." Source:-Ethiopia 2014, a.zerihun@afdb.org,haile.kibret@undp.org, james.wakiaga@undp.org WWW.africaneconomicoutlook.org

Reference website

1-Document of The World Bank, **FOR OFFICIAL USE ONLY,** Report No: 83994-ET INTERNATIONAL DEVELOPMENT ASSOCIATION PROJECT APPRAISAL DOCUMENT ON A PROPOSED CREDIT IN THE AMOUNT OF SDR 114 MILLION (US$ 176 MILLION EQUIVALENT) AND A PROPOSED SCF-SREP GRANT IN THE AMOUNT OF US$24.5 MILLION TO THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA FOR A GEOTHERMAL SECTOR DEVELOPMENT PROJECT (GSDP) April 4, 2014 Africa Energy (AFTG1) Africa Region

2- **IMF Country Report No. 14/303, THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA, 2014 ARTICLE** IV **CONSULTATION—STAFF REPORT; PRESS RELEASE; AND STATEMENT BY THE EXECUTIVE DIRECTOR FOR THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA,** October 2014,